

# Visoki predstavnik posjetio Mostar i održao četvrtu sjednicu Građanskog foruma

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, je u petak tijekom svog posjeta Mostaru u ovom gradu održao četvrtu sjednicu Građanskog foruma, na kojoj se razgovaralo o pitanjima od društvenog značaja sa jedanaest predstavnika građanskog društva u Hercegovini. Visoki predstavnik je također posjetio i Jevrejsku zajednicu Mostara, susreo se sa studentima oba univerziteta, te posjetio Ljubuški.

Visoki predstavnik je otpočeo sa sjednicama Građanskog foruma u ljeto prošle godine kao mjesta gdje se mogu razmijeniti mišljenja s predstavnicima građanskog društva. Otvarajući sjednicu Građanskog foruma u Mostaru, Visoki predstavnik je izjavio da želi da se čuje glas građana te da se građansko društvo uključi u politički diskurs u BiH, a sve kao sastavni dio napora koje ulaže međunarodna zajednica u razvijanju odnosa partnerstva s Bosnom i Hercegovinom.

Veliki dio razgovora koji su se vodili tijekom trosatne sjednice Građanskog foruma odnosio se na probleme u oblasti obrazovanja. Sudionici Forumu su sa žaljenjem konstatirali postojanje obrazovnog sustava u BiH podijeljenog na nacionalnom osnovu, što je osobito očividno u Mostaru, s njegova dva univerziteta/sveučilišta, niskim obrazovnim standardima, te nepostojanjem javnih sredstava za obrazovanje – unatoč činjenici da je obrazovanje od ključnog značaja za osiguranje bolje budućnosti za Bosnu i Hercegovinu. Sudionici sastanka su se suglasili da ekonomska situacija u BiH jednostavno ne može podnijeti tri odvojena obrazovna sustava.

Visoki predstavnik je ohrabrio jedanaest sudionika sjednice Građanskog foruma da se sastanu, iznađu rješenja i započnu vršiti pritisak na odgovorne dužnosnike da poboljšaju ovu situaciju. "Čudno je da su upravo oni koji tvrde da najviše vode računa o građanima za koje kažu da ih predstavljaju, tim građanima osigurali tako loš obrazovni sustav," izjavio je Visoki predstavnik. "Sustav podijeljen na nacionalnom osnovu dugoročno gledano nanosi štetu svakom od naroda budući im ne osigurava obrazovanje kakvo im je potrebno kako bi mogli napredovati i pokrenuti svoju zemlju. Kada vidite da nešto ne funkcionira, onda pokušajte to promijeniti. Prezumite sudbinu ovog grada u svoje ruke. To je moguće. Samo nemojte odustati."

Visoki predstavnik se založio za europski obrazovni model, koji omogućuje očuvanje nacionalnih identiteta i jezika ali je ipak zasnovan na tijesnoj suradnji i skladnim odnosima. "Obrazovni sustav u BiH mora biti zajednički, ali utemeljen na toleranciji i uzajamnom poštivanju, uključujući različite jezike i različite nacionalne identitete," rekao je Visoki predstavnik. "Proces integracije Europske unije pokazuje da je to moguće. Mogu vam reći, u Briselu se čak pravi razlika između njemačkog jezika koji se govori u Njemačkoj i njemačkog jezika koji se govori u Austriji – a mi i dalje veoma tijesno surađujemo i ujedinjujemo se."

Druga pitanja o kojima se razgovaralo odnosila su se na potencijal Mostara da postane regionalni centar i možda čak vremenom i glavni grad Federacije. U ovom kontekstu, Visoki predstavnik je naglasio da obje strane moraju intenzivno surađivati kako bi ostvarile ovaj cilj jer se Mostar neće moći obnoviti ukoliko i dalje ostane podijeljen. Visoki predstavnik je također iskazao svoje razočarenje da gradske vlasti nisu dodijelile urbanističku suglasnost za izgradnju regionalnog studija Federalne RTV u Mostaru, unatoč tome što su prije izvjesnog vremena obećale da će završiti ovaj posao. Novčana sredstva koja su Europska komisija i Vlada Italije odvojila za

opremanje ovog studija morat će se preusmjeriti ukoliko se nova lokacija za studio ne potvrdi uskoro. Ovo će ugroziti otvaranje novih radnih mjesta u Mostaru.

Ostala pitanja o kojima je bilo riječi su nedovoljna razvijenost građanskog društva, činjenica da se na političkoj sceni ne pojavljuju nova mlada lica, pritisak koji se vrši na pojedince kako bi se ponašali "sukladno svojoj nacionalnoj pripadnosti", kriminal i korupcija te sve veći administrativni aparat u BiH. "Livno je od Mostara udaljeno 80 km zračne linije" rekao je jedan od sudionika. "Da biste došli tamo, morate proći tri županije s 30 do 35 ministara. To znači da imamo jednog ministra na svakih dva do tri kilometra. Možemo li priuštiti toliko broj ministara? A uopće nisam spomenuo ministre na razini Federacije i države ili općinske dužnosnike."

Zaključujući sjednicu Građanskog foruma, Visoki je predstavnik rekao da ono što ujedinjuje Bosnu i Hercegovinu jesu problemi sa kojima se suočavaju njeni građani. "Ono što sam imao prigodu čuti na Građanskim forumima u Sarajevu i Banjaluci je isto što sam čuo i danas" rekao je Visoki predstavnik. "Ako su problemi istovjetni, vjerujem da vrlo jednostavno možete surađivati kako biste zajedno došli do rješenja. Multietnička Bosna i Hercegovina je moguća."

Sudionici Građanskog foruma su, po abecednom redu, bili: Josip Blažević, predsjednik udruge novinara "Apel" i dopisnik iz Mostara za Nezavisne novine; Nedim Ćišić, direktor "Alternativnog instituta", nevladine organizacije iz Mostara koja se bavi multimedijским umjetničkim projektima; Radoslav Dodig, profesor filozofije i novinar iz Ljubuškog; Hamid Drljević, profesor ekonomije na "Univerzitetu Džemal Bijedić" u Mostaru (bošnjački); Elada Hasanagić, urednik u multietničkom studentskom listu "Studentski dani" u Mostaru; Faruk Kajtaž, glavni i odgovorni urednik "Omladinskog radija X" u Mostaru;

Franjo Ljubić, rektor "Sveučilišta u Mostaru" (hrvatski); Ratko Pejanović, predsjednik Srpskog građanskog vijeća u Mostaru; Ivan Petrović, također urednik u listu "Studentski dani"; Amela Rebac, potpredsjednica udruge "Apel" i glavni i odgovorni urednik mostarskog radija "Studio 88; i Vanja Sudar, aktivist nevladinih organizacija, predsjednik "Omladinskog parlamenta Hercegovine."

Visoki je predstavnik petak ujutro proveo sa Zaranom Mandelbaumom i drugim predstavnicima Jevrejske zajednice u Mostaru, u posjetu gradskom jevrejskom groblju i spomen obilježju žrtvama holokausta, lokaciji na kojoj će biti izgrađena sinagoga i ženskoj nevladinoj organizaciji "Žena BiH" u kojoj su angažirane mnoge žene iz jevrejske zajednice. Visoki predstavnik u potpunosti podupire rad Jevrejske zajednice u BiH i ističe značajan doprinos koji je ona dala procesu pomirenja u BiH.

Visoki predstavnik se jučer poslijepodne susreo sa 16 studenata sa dva mostarska sveučilišta/univerziteta i bio u privatnom posjetu Ljubuškom. U četvrtak uvečer je Visoki predstavnik primio nagradu novinara koju dodjeljuje Večernji list iz Mostara i susreo se s gradonačelnikom Mostara Nevenom Tomićem i dogradonačelnikom Hamdijom Jahićem. Visoki predstavnik je impresioniran požrtvovanim radom gosp. Tomića i gosp. Jahića za grad Mostar i u potpunosti ga podupire.